

*A szakorvosi alap szakképesítések során teljesítendő törzsképzési
tanfolyamok, valamint a sürgősségi gyakorlat tematikája*

I. A SZAKORVOS KÉPZÉS SORÁN TELJESÍTENDŐ TÖZSKÉPZÉSI TANFOLYAMOK TEMATIKÁJA

1. EGÉSZSÉGÜGYI MENEDZSMENT

Témakör	Javasolt időtartam
1. Bevezető	6x45 perc
1.1. Egészségpolitikai tendenciák a (magyar) egészségügyben	
2. Gazdasági ismeretek	12x45 perc
2.1. Bevezetés az egészségügy gazdaságtanába	
2.2. Egészségügyi rendszerek jellemzői	
2.3. Egészségügy finanszírozása	
2.4. Homogén Betegségcsoportok a kórház-finanszírozásban	
2.5. Gyógyszergazdálkodás	
2.6. Egészségügyi intézmények költségvetése	
2.7. Piac az egészségügyben	
3. Minőségmenedzsment az egészségügyben	8x45 perc
3.1. Bevezetés az egészségügyi minőségmenedzsmentbe (alapfogalmak, legfontosabb eszközök és gondolkodásmód)	
3.2. Standardok, szakmai irányelvek és az egészségügyi szolgáltatók akkreditációja az egészségügyben	
3.3. Betegbiztonság	
4. Etikai ismeretek	6x45 perc
4.1. A tájékozott beleegyezés kérdései	
4.2. A halállal és haldoklással kapcsolatos etikai kérdések	
4.3. A betegek jogaival kapcsolatos etikai kérdések	
4.4. Az emberen végzett kutatás etikai kérdései	
4.5. Igazságosság az egészségügyben. A ritka eszközök elosztásának etikai kérdései	
5. Jogi ismeretek	12x45 perc
5.1. Bevezetés az egészségügyi és orvosi jogba (fogalmak, alapismeretek)	
5.2. Orvosi (és rezidensi) gyakorlat jogi felelősségének (polgári-, és büntetőjogi) kérdései	
5.3. Betegek jogai és kötelezettségei	
5.4. Ellátó személyzet jogai és kötelezettségei	
5.5. Biztosítási orvostani ismeretek	
5.6. Munkajogi ismeretek a munkavállaló szempontjából	
6. Csapatmunka, hatékony csapat	6x45 perc

6.1. Szervezeti magatartás – egyén a szervezetben	
6.2. Szervezeti kultúra	
6.3. Ösztönzési rendszerek, motiváció	
7. Vezetési ismeretek	8x45 perc
7.1. Bevezetés a szervezés és vezetés világába – szervezetelméletek	
7.2. Vezetői típusok	
7.3. Vezetői kihívások az egészségügyben	
7.4. Egészségügyi intézmények vezetése	
7.5. Változtatások vezetése	
7.6. Humánerőforrás menedzsment	
8. Összegzés	6x45 perc
8.1. Egészségpolitika -- Közgazdasági értékelés az egészségügyben és alkalmazásuk	

2. ORVOSI KOMMUNIKÁCIÓ, PÁLYASZOCIALIZÁCIÓ, STRESSZKEZELÉS

Témakör	Javasolt időtartam
1. Az orvos-beteg kommunikáció mindennapi kérdései – betegtájékoztatás	4x45 perc
1.1. Kockázati kommunikáció: tájékoztatás a kezelések kockázatairól, a gyógyszerek mellékhatásairól	
1.2. Telemedicina: modern technikai eszközök használata az orvos-beteg kommunikációban	
2. Az orvos-beteg kommunikáció mindennapi kérdései – a beteg bevonása a kezelésbe	4x45 perc
2.1. Az orvos-beteg együttműködés javításának kommunikációs lehetőségei	
2.2. Életmódváltást elősegítő kommunikációs módszerek	
3. Nehéz érzelmi helyzetek kezelése	4x45 perc
3.1. Kapcsolat, kommunikáció feszült, indulatos betegekkel	
3.2. Az orvosi hibák és tévedések kommunikációja	
4. Speciális kommunikációs helyzetek az orvosi gyakorlatban	4x45 perc
4.1. Kommunikáció az egészségügyi team-en belül	
4.2. Kommunikáció fogyatékos emberekkel	
5. Időgazdálkodás és döntéshozatal	8x45 perc
5.1. Az időgazdálkodás alapjai	
5.2. Rugalmas időtervezés váratlan feladatok esetén	
5.3. Döntésmélet, a döntéshozatal lehetséges útjai	
5.4. Optimális döntéshozatali stratégiák	

6. <i>Stresszkezelés a mindennapi orvosi gyakorlatban - a veszteségekkel való megbirkózás módszerei</i>	4x45 perc
6.1. A veszteségre adott pszichológiai válaszok és az ezekre való felkészülés	
6.2. Támogatástervezés, támogatási utak kiépítése a praxisban	
7. <i>Stresszkezelés a mindennapi orvosi gyakorlatban – a tudatos jelenlét módszere a mindennapi stressz kezelésében</i>	4x45 perc
7.1. Tudatos jelenlét módszerének megismerése	
7.2. A tudatos jelenlét módszerek használata a mindennapi orvosi gyakorlatban	
8. <i>Az orvosi gyakorlat során átadható egyszerű stresszkezelési technikák</i>	8x45 perc
8.1. A gondolatok, az érzelmek és a testi reakciók összefüggései, egyszerű kognitív módszerek	
8.2. Relaxáció, egyszerű relaxációs gyakorlatok	
8.3. Az rekreáció és az életmód szerepe az egészség megőrzésében	
8.4. Támogató emberi kapcsolatok kialakítása és fenntartása: pozitív és negatív megnyilvánulások, szeretetnyelvek	
9. <i>Pályaszocializáció</i>	8x45 perc
9.1. A laikusból orvossá válás folyamata, az egyetem hatása a pályaszocializációra	
9.2. A példaképek hatása a pályaszocializációban	
9.3. Orvosi karriermodellek és karriertervezés	
9.4. A kiégés szindróma és tünetei	
9.5. Szervezeti és egyéni kiégés-megelőzési módszerek	

3. AKUT ÉS KRÓNIKUS FÁJDALOMCSILLAPÍTÁS, PALLIATÍV ELLÁTÁS

Témakör	Javasolt időtartam
1. <i>A palliatív ellátás alapjai</i>	3x45 perc
1.1. A palliatív ellátás és a hospice fogalma, filozófiája és története	
1.2. Nemzetközi kitekintés, trendek, standardok	
1.3. Ellátási formák, szervezési kérdések, betegutak	
1.4. Multidiszciplináris ellátás	
1.5. Team munka	
2. <i>A tüneti kezelés általános elvei</i>	5x45 perc
2.1. Az életet korlátozó, progrediáló betegség kezelése	
2.2. Palliatív ellátás és onkológia	

2.3. Palliatív ellátás nem onkológiai betegségekben	
3. Fájdalomcsillapítás	6x45 perc
3.1. A fájdalom anatómiája és neurobiológiája	
3.2. A fájdalom komplexitása, totális fájdalom	
3.3. A fájdalom mérése, fájdalom analízis	
3.4. A fájdalom típusai (acut – chr., noc.-neuropath.)	
3.5. A fájdalomcsillapítás gyógyszeres és nem gyógyszeres módjai, WHO lépcső, esetbemutatás: nociceptív fájdalom	
3.6. Speciális fájdalomformák	
3.6.1. Neuropathiás fájdalom, esetbemutatás: neuropathiás fájdalom	
3.6.2. Áttöréses fájdalomformák	
3.6.3. A csontáttétek fájdalmának csillapítása, esetbemutatás: mozgás indukálta fájdalom	
4. Fájdalomtünetek	10x45 perc
4.1. Légúti tünetek	
4.2. Gasztrointesztinális tünetek	
4.3. Urológiai problémák	
4.4. Neurológiai tünetek	
4.5. Pszichiátriai tünetek	
5. Kommunikáció a palliatív ellátás során	8x45 perc
5.1. A beteg és családja lelki reakciói az életet fenyegető betegségre és a veszteségre	
5.2. Az orvosok és más szakemberek hozzáállása a terminális állapotú betegekhez	
5.3. A rossz hír közlése	
5.4. Eset ismertetés	
5.5. Családi megbeszélés	
5.6. Kommunikáció az élet végén	
5.7. Eset ismertetés	
6. Etikai dilemmák az életvégi ellátás során	2x45 perc
7. Gyász	2x45 perc
8. Vallási, kulturális, spirituális szempontok az ellátás során	2x45 perc
9. Az agónális időszak	1x45 perc
9.1. Tünetek kezelése, család támogatása	
9.2. Az utolsó napok, órák ellátása	
10. Összefoglalás, visszajelzés	1x45 perc

II. A SZAKORVOS KÉPZÉS SÜRGŐSSÉGI GYAKORLATÁNAK TEMATIKÁJA

1. 1 ½ hó gyakorlat Intenzív Terápiás Osztályon

- 1 hét szedálás, fájdalomcsillapítás, anaesthesiológiai alapismeretek
- 1 hét relaxált betegek légútbiztosítási lehetőségeinek megismerése
- 1 hét lélegeztetési technikák (invazív, non invazív)
- 1 hét monitorizálási ismeretek
- 1 hét invazív beavatkozások (vénanakülátás, punciók, stb.)
- 1 hét volumen-terápia, folyadék-háztartás

2. 2 hét Transzfuziológia tanfolyam

3. 3 hó gyakorlat II. v. III. progresszivitási szintű egyetemi vagy oktató kórházi sürgősségi betegellátó osztályon

- 1 hét alapvető monitorizálási ismeretek (non invazív technikák, kapnographia, pulzoximetria, point of care vizsgálatok pl. vércukor, vérgáz, ionok, laktúát, biomarkerek, indikációs körök)
- 1 hét gyakorlat (légutak, vénás utak, CPR, team munkában való részvétel gyakorlása, benne: kötelező reanimációs képzés)
- 2 hét betegosztályozás, rizikómeghatározás, triage-munkában való részvétel (minimum 30 beteg kapcsán)
- 1 hét a sürgősségi ellátásban kötelező dokumentációs kötelezettségek, jelentések rendjének elsajátítása
- 7 hét alatt minimum 100 beteg ellátásában való aktív részvétel:
  - fájdalom-szindrómák (fejfájás, mellkasi fájdalom, hasi fájdalom, háti- és végtagfájdalom)
  - eszméletlen beteg és a tudatzavaros beteg ellátása
  - egyéb akut neurológiai deficittel járó kórállapotokban részvétel
  - shock állapotok ellátása
  - súlyos sérült ellátása
  - súlyos szepszis ellátása
  - mérgezett betegek ellátása
  - gyermek sürgősségi esetek (láz, görcs-állapotok, hasi fájdalom, légúti betegségek)

4. 1 hó OMSZ mentőgyakorlat

4.1. A gyakorlat célcsoportja

Azok a szakképzendők, akik a sürgősségi törzsgyakorlat összes elemét már teljesítették. Mivel a törzsképzés másik két gyakorlatán (ITO, SBO) a vizsgálati, diagnosztikus és eszközhasználati, terápiás készségeket a rezidens már elsajátította, ez alkalommal az

alkalmazás, gyakorlás és szintézis a feladat. Ezért a beavatkozások önmagukban nem szerepelnek a követelményrendszerben.

4.2. A mentőgyakorlat célja, hogy a rezidens

- nyerjen áttekintést a kórházon kívüli sürgősségi betegellátás legfontosabb szervezési formáiról és ellátási módszereiről,
- ismerje meg a sürgősségi betegellátás igénybevételének szabályait, beleértve a mentőhívást, betegszállítás-rendelést, orvosi ügyelet igénybe vételét
- ismerje meg a mentésirányítás működését
- ismerje meg a mentőellátás szintjeit, ezek eszköztárát és gyógyszerkészletét
- szerezzon tapasztalatokat a helyszíni (kórházon kívüli) sürgősségi betegellátásban, kiemelten a sürgősségi helyzetekben való kommunikációban, a (tömeges) balesetek ellátásában, veszélyes anyaggal szennyezett kárhelyen való ténykedésben
- gyakorolja a vonatkozó irányelvek alkalmazását, valamint a legfontosabb sürgősségi beavatkozásokat (nem invazív és invazív technikákat), továbbá az ellátás dokumentálását, beleértve a halál-megállapítást is

4.3. A mentőgyakorlat ideje és időbeosztása

A mentőgyakorlat legalább 160 órában teljesítendő, a mentőállomások szokásos szolgálati beosztásának megfelelően lehetőség van egy napon legfeljebb 12 óra teljesítésére.

4.4. A mentőgyakorlat tematikája

Elvárás, hogy a szakképzendő/rezidens a gyakorlat ideje alatt legalább 60 eset ellátásában vegyen részt. Az eseteket a következő kategóriák szerint kell a gyakorlati leckekönyvben szerepeltetni (L látta, R részt vett benne, V végezte):

- keringésmegállás, újraélesztés (2L, 4R, 3V), halál-megállapítás (3V)
- súlyos sérült (1L, 2R, 2V), tömeges baleset (1L)
- mellkasi fájdalom, ACS, PE (2L, 4R, 4V)
- eszméletzavar, tudatzavar, stroke (2L, 4R, 4V)
- súlyos légzészavar, asthma, COPD (2L, 4R, 4V)
- egyéb esetek (L, R, V jelöléssel)

4.5. A rezidens szakmai fejlődésének követése:

- a rezidensek oktatásáért (tutorként) legalább 5 éves szakorvosi gyakorlattal rendelkező orvosok lehetnek csak felelősök
- a kivonulások során a rezidens a tutoron kívül más (a tutor által kijelölt) orvossal vagy mentőtisztrel is kivonulhat
- gondoskodni kell a rezidens és tutora szervezett, rendszeres és érdemi, az esetellátásokra, és a rezidens által feltett minden kérdésre kiterő konzultációjáról. a konzultáció idejét és témáját dokumentálni kell.

- amennyiben a felsorolt esetszámok bármelyike nem teljesül, a tutor a gyakorlatot lezáró konzultáció keretében, eseteírások megbeszélésével pótolja a hiányt

Azok a rezidensek, akik hatodéves korukban (2 éven belül) legalább 500 órát teljesítettek az OMSZ-nál mentőtiszt III. beosztásban, kérésükre az adott időszakban lehetőséget kaphatnak (ha az OMSZ munkaerőhelyzete és/vagy igénye ezt lehetővé teszi), hogy szerződéssel kivonuló orvosi munkát végezzenek. Felügyeletükről az OMSZ gondoskodik.

4.6. A gyakorlati igazoláskiadásának feltétele:

A gyakorlati idő maradéktalan, dokumentált letöltése, és a konzultációk dokumentálása.

4.7. Háttéranyagok, ajánlások:

Az OMSZ honlapjának Oktatási Portálján ezeket hozzáférhetővé teszi.